

Les dues cares de Kabul

CHRISTINA LAMB

“Mireu, aquí hi ha la piscina, que té forma de got de Martini”, fanfarroneja Alex, que ensenya les instal·lacions de l'hotel casino que està a punt d'inaugurar. Alex, un afganès americà que es dedicava a fer d'assessor de negocis a Las Vegas, és, en realitat, Omar Zamadi. Només fa un any que va tornar al seu país, diu que ha invertit 200.000 dòlars en el seu hotel, el Peacock Lounge. Diu que té “estil romà”, però, veient aquesta travaganza de columnata rosa i daurada, podríem dir que s'acosta més al palau del Cèsar. El Peacock Lounge és situat en un carrer on viuen famílies que dormen enmig de les restes de les cases bombardejades, sense sostre ni finestres, i on pertot arreu hi ha xiquets de cara polsosa que van al pou a buscar aigua.

A l'altra banda de la ciutat, dos britànics han muntat el primer bar de còctels de l'Afganistan, on serveixen còctels Margarita i Tora Bora als occidentals, per deu dòlars la copa. Totes les nits està de gom a gom. També s'omple el Lal Thai, on unes seductores cambres de Bangkok serveixen pollastre verd amb curri abillades amb faldilles de seda de tall generós i pistoles a les lligacames.

Aquests són alguns dels establiments que han obert els occidentals després de l'alliberament de Kabul, la ciutat que, segons el secretari de Defensa Donald Rumsfeld, devia ser un model per a la resta del país, i que el mateix president Bush va batejar fa poc com “la primera victòria en la guerra contra el terror”.

Això no solament hauria de preocupar el líder dels talibans, el mul·là Muhammad Omar, sinó també molts dels qui van donar suport a la guerra per derrocar el règim talibà: era això, el que pretenien, que els occidentals pogueren envair l'Afganistan amb bars i restaurants?

Malgrat que els treballadors de les ONG, els contractistes i els assessors occidentals tenen dret a divertir-se, els afganesos cada dia estan més ressentits, els fa la impressió que, als occidentals, no els ha recat obrir els seus negocis abans de posar-se a reconstruir el país.

Afganistan ha estat, durant un temps, dos països alhora: Kabul, un lloc relati-

“Afganistan ha estat, durant un temps, dos països alhora: Kabul, un lloc relativament pacífic, i la resta, esberlat pels senyors de la guerra i pels talibans insurgents”

vament pacífic, i la resta, tan esberlat pels senyors de la guerra i pels talibans insurgents que les Nacions Unides van declarar una tercera part del país fora de l'abast d'actuació dels seus agents.

Però, darrerament, Kabul ha esdevingut una ciutat amb dues cares. Com que hi tenen la seu unes mil organitzacions no governamentals, els lloguers són més elevats ací que a bona part de Manhattan. A la zona més transitada de Kabul, Wazir Akbar Khan, abans afavorida pels àrabs de Bin Laden i ara feu occidental, amb 5.000 dòlars al mes només pots aconseguir-hi una casa menuda i mal conservada. La major part dels amos són afganesos rics que viuen fora, i, segons els agents immobiliaris, molts d'ells són comandants talibans que ara, des del Pakistan, fan servir els diners per finançar mardasses i per entrenar soldats.

Un agent de la immobiliària Marco Polo que em va acompanyar el mes passat em va dir que ells lloguen deu cases als del Programa Mundial dels Aliments, amb rendes d'uns 9.000 a 15.000 dòlars el mes cada casa. És a dir, que s'hi deixen més d'1,5 milions de dòlars anuals. “La major part dels afganesos s'enfaden perquè ho consideren diner afganès; diner que hauria de revertir en els afganesos; un diner que les agències d'ajuda internacional es gasten en cases boniques, catifes i beguda”, mentre calen encara moltes escoles i molts hospitals.

Encara no hi ha un McDonald's ni un Starbucks a Kabul, però sí que ha obert la primera boutique de l'Afganistan, que ha muntat una anglesa, i la primera ràdio co-

mercial patrocinada per Number One (la marca amb què, darrerament, els afganesos anomenen els condons). A Kabul fins i tot pots fer uns quants “forats” al Club de Golf, alliberat ja de mines.

Al mateix temps, la gran majoria de dones afganeses encara porten burka, que els occidentals veuen com un símbol de l'opressió dels talibans. L'equip de futbol femení de l'Institut de Zarghona ha d'entrenar-se en secret i les dones amb minifaldilla que conduïen els autobusos de Kabul són un record del passat. En comptes de crear indústria, o de regenerar l'agricultura amb supervisió dels occidentals, Afganistan produeix ara opi a dojo (el 75% de la producció mundial).

El mes passat, els occidentals finalment van tenir una gran oportunitat per fer coincidir les paraules amb els fets, a la cimera de l'OTAN que es va reunir a Istanbul, on l'Afganistan era un dels temes principals. Tots imaginaven que seria una bona oportunitat perquè l'aliança fera propaganda de la primera operació de pau que ha dut a terme mai, fora dels límits territorials històrics.

A diferència dels iraquians, els afganesos acullen amb bona voluntat les tropes estrangeres. Però la fallida vergonyosa dels estats membre, a l'hora de proveir tropes i equipament, significa que l'OTAN no ha complert la promesa que va fer l'any passat, segons la qual intentaria expandir-se fora de Kabul. El secretari general de l'OTAN, Jaap de Hoop Scheffer, va dir que es veia “com un captaire”.

L'aliança només hi té 6.500 soldats, comparats amb els 40.000 de Kosovo. L'anunci de l'OTAN, segons el qual enviaria uns 3.500 soldats més per cobrir la seguretat durant les eleccions del proper mes de setembre, fa riure, en un país de 10,5 milions de votants.

*Christina Lamb és l'autora de
“The Sewing Circles of Herat:
A Personal Voyage Through
Afganistan”*

© The New York Times – EL TEMPS
Traducció: Maite Insa